

burde frem for alle tilstræbe, at denne højeste politiske Domstol kunde faa en Lejlighed til at udtale sig. Og det burde de saa meget mere, som der i hvert Fald var to store Spørgsmaal, som ikke forelaa og ikke kunde foreligge for Vælgerne ved Valget i 1918. Hverken det nationale, eller, om man vil, det sønderjydske Spørgsmaal eller Spørgsmaalet om den derved nødvendigjorte Grundlovsændring forelaa eller kunde foreligge, da vi havde Valgene i 1918. Da de to Spørgsmaal, begge af overordentlig stor Betydning, maatte komme til at foreligge efter den Afslutning, som Krigen fik, efter de allierede Magters Sejr over Centraleuropa, over Tyskland kan jeg vel sige, og efter at Fredstraktaten kom til at indeholde den for os saa gunstige og glædelige Bestemmelse om, at der ogsaa for os og for de Danske i Sønderjylland kunde være Udsigt til, at det Saar, som blev slaaet i 1864, kunde heles, saa maatte Ministeriet være klar over, som vi alle var klar over det, at saa kom Spørgsmaalene om Genforeningen og om Grundlovsforandringen til at foreligge, og saa burde Ministeriet have givet Vælgerne Lejlighed til at udtale sig om begge de to Spørgsmaal. Om det nationale Spørgsmaal havde der været saa meget mere Grund til at lade Vælgerne faa Lejlighed til at udtale sig, som Ministeriet ikke kunde være i Tvivl om, at det paa ingen mulig Maade havde Vælgernes Tillid. Der var for Ministeriet nok af Vidnesbyrd om, at der ikke ude blandt Vælgerne og ej heller paa Rigsdagen var den Tillid til Ministeriets Førerskab, som alle i Virkeligheden ønskede, der skulde være til Stede i Spørgsmaal, der burde kunne samle alle Partier og ikke skille. Jeg skal ikke komme ind paa at referere Forhandlinger eller Udtalelser af Statsminister Zahle, som beviser Rigtigheden af, hvad jeg har sagt. Det er tilstrækkeligt at henvise til, hvorledes Ministeriet Zahle stillede sig i det saa meget omtalte Spørgsmaal om Rømningen af 3die Zone — vi har jo endogsaa, siden Ministeriet er gaaet af, faaet at vide, at den daværende Udenrigsminister var godt nok bekendt med, at der var kommet Bestemmelser ind i den endelige Fredstraktat, som ikke dækkede det, der stod i den oprindelige med Hensyn til 3die Zone, men spurgt om, hvorfor han da intet foretog sig, skal han have svaret, at det var, fordi der var ingen, der bad ham om at foretage noget —, eller jeg kan henvise til, hvad man her i Tinget drøftede under

Finanslovens første Behandling, foranlediget ved de Udtalelser, som daværende Statsminister Zahle fandt Anledning til at fremsætte i Ringsted angaaende Rigskansler Bauers Udtalelser i Flensborg og Tønder — eller jeg kan ogsaa sige: hans Mangel paa Udtalelser, forsaavidt som der med Rette er blevet gjort opmærksom paa, at Statsminister Zahle ikke benyttede den Lejlighed, som han da havde til at tage Afstand fra adskillige af Rigskansler Bauers Udtalelser. Endelig kan jeg henvise til de Udtalelser, der faldt under Forhandlingerne i Landstinget om det sønderjydske Spørgsmaal, hvor det tydeligt nok fra Venstres Side blev udtalt, at det, vi maatte kræve, var, at Vælgerne ogsaa af Hensyn til det sønderjydske Spørgsmaal fik Lejlighed til at udtale sig. Jeg kan derfor sige, der var nok, der for Ministeriet maatte være Vidnesbyrd om, at det ikke stod med den Tillid, hverken paa Rigsdagen eller i Befolkningen, som i saa høj Grad er nødvendig, naar Talen er om Ordningen af vort nationale Spørgsmaal.

Men ogsaa med Hensyn til Grundlovsændringen maatte Ministeriet vide, at der ved Valget i 1918 ikke forelaa noget som helst Spørgsmaal om Ændringer i den da for 3 Aar siden vedtagne Grundlov, og at der derfor ikke var nogen som helst Berettigelse for den da siddende Rigsdag og den daværende Regering til at tage op de mange Genforeningen fuldstændig uvedkommende Spørgsmaal af principiel Karakter, som Regeringen fandt det rigtigt at medtage i sit Forslag til Grundlovsændringer. Ogsaa dette, siger jeg, var tilstrækkelig Grund til, at der blev givet Vælgerne en Lejlighed til at udtale sig om den Del af det nationale Spørgsmaal, som det til en vis Grad kan siges at være, der gaar ud paa at give Sønderjyderne Adkomst til at faa Repræsentanter paa Rigsdagen, noget, som alle selvfølgelig er enige om, at de skal have snarest muligt.

Med Hensyn til disse to Spørgsmaal, som Valget i første Linje drejede sig om, vil jeg hævde, at der kom et klart og tydeligt Svar. Det Flertal, som Valget gav mod Regeringspartierne, er for os tilstrækkeligt Vidnesbyrd om, at der ikke var Tillid til Ministeriets nationale og sønderjydske Politik, og at der ikke hos Vælgerne fandtes det Ønske om Grundlovsændringer af principiel og vidtgaaende Karakter, som Ministeriet havde givet det Udseende af, da man sagde, at man ikke vilde have Valg.

Jeg skal, som sagt, ikke komme særlig